

Lerarenopleiding Kleuteronderwijs

Praktijkvoorbeeld.

Kleine kinderen, grote kansen: Vertellen in de grootstad, deeltraject 1.

Doelstellingen van het project:

ivm kwaliteitsvolle interactie:

- De student kan de verschillende talen waarmee kinderen in hun speelleerproces communiceren in beeld brengen. Hij creëert hiervoor muzische en kunstzinnige belevingen en expressiemomenten aan de hand van materialen en activiteiten die het onderzoekend vermogen, speelplezier, de creativiteit en de verbeelding van de kls stimuleren. Hij maakt kennis met cultuureductieve en –sensitieve organisaties in Brussel.

ivm beeldvorming:

- De student neemt een rol op in het creëren van kansen voor kleuters binnen het Nederlandstalig onderwijs in de meertalige en grootstedelijke context Brussel. Hij erkent en respecteert de taal- en belevingswereld van de kinderen en hun families en verbreedt zijn referentiekader.

Inhoud van het project:

Tijdens het project 'Vertellen in de grootstad' brengen de studenten, in het kader van de Jeugdboekenmaand, verhalen voor Brusselse kleuters. Ze beleven de magie van het vertellen. Verhalen vertellen is iets van alle tijden en culturen. Het plezier van het vertellen, van verwondering wekken, van interactie met een kleuterpubliek staat in dit project centraal.

De studenten vertellen in Brusselse bibliotheken. In de bibliotheek kan je verhalen ontdekken en beleven. Het is een bijzondere ruimte waar je kan verdwijnen in een boek, een magische plek waar je kan opgaan in een verhaal. Dat gevoel willen we de studenten laten doorgeven aan de kleuters. De studenten werken actief aan boekpromotie bij de

kleuters: ze tonen de kleuters hoe leuk het is om prentenboeken te lezen en welke schatten je kan ontdekken in de bibliotheek.

De bibliotheek bevindt zich in de grootstad Brussel. De studenten ontmoeten kleutergroepen uit Brusselse scholen maken kennis met diversiteit en meertaligheid. Tegelijk merken ze dat kleuters overal kleuters zijn, dat alle kleuters verwonderd worden door verhalen en opgaan in de magie die ze creëren.

Om dit te realiseren werken de studenten samen in teams van 2 à 3 studenten per bibliotheek.

Ze werken ook samen met bibliotheekmedewerkers om de ruimte in te richten tot een aangename luister- en leerplek en de praktische organisatie tot in de puntjes te verzorgen.

Tijdens de projectdagen op school krijgen ze ondersteuning van docenten uit verschillende vakgebieden die hen de nodige achtergrondinformatie, vakkennis en expertise meegeven.

Tijdens het project krijgen de studenten achtergrondinformatie over Brussel, kansarmoede en meertaligheid. Ze leren dat veel kleuters opgroeien in een omgeving waar het Nederlands niet altijd een plaats heeft, ouders niet altijd Nederlandskundig en/of geletterd zijn, het belang van **kwaliteitsvolle talige interacties** niet altijd beseffen en niet altijd een rolmodel zijn voor het ontwikkelen van geletterdheid. Tijdens de stagedagen in de bibliotheek gaan de studenten in interactie met superdiverse groepen kleuters en leren zij de inzichten in verband met kwaliteitsvolle interactie toe te passen.

Studenten met een andere thuistaal krijgen de kans om met een Nederlandstalige medestudent een tweetalig vertelmoment uit te werken. Op deze manier waarderen we de thuistalen van de studenten en spelen we in op de meertalige context waarin de Brusselse kleuters opgroeien. De studenten ervaren zelf wat talensensibilisering is en krijgen al een eerste kans om dit in de praktijk uit te proberen. Op deze manier doen ze al eerste ervaringen op met het effect van het erkennen van thuistalen voor het welbevinden van kinderen. Bij thuistaal hoort ook een hele thuiswereld. We leren de studenten hiervoor open te staan en een brug te slaan tussen de thuiswereld en de wereld van de school. Relatiebevorderende interactie wordt hiermee zeker gestimuleerd: het welbevinden van het kind stijgt en studenten beseffen dat ze, door open te staan voor de leef- en belevingswereld van de kinderen en hun ouders, zelf ook veel bijleren en de kinderen beter kunnen begrijpen.

Taalontwikkende interactie met kleuters is een rode draad doorheen de opleiding, waartoe we in vertelproject in het eerste jaar een aanzet geven. Studenten gaan met de kleuters in interactie tijdens de sfeerschepping, tijdens het vertellen en erna. Ze werken hier met groepen kleuters die een eenmalig bezoek brengen aan de bibliotheek waardoor diepgaande interactie niet vanzelfsprekend is, maar ze werken hun voorbereidingen zo uit dat er veel taal aangeboden wordt en spreekansen worden gecreëerd. Bij de verwerkingsactiviteiten na het verhaal werken de studenten met kleine groepjes kleuters waardoor ze intensiever kunnen interageren. Tijdens de boek- en bibliotheekpromotie en het verwerkingsspel wordt het denken van de kleuters gestimuleerd.

Vanzelfsprekend ligt het accent bij dit project op de muzisch-creatieve interactie met de kinderen: magie opwekken door te vertellen lukt alleen als het vertelmoment muzisch gebracht wordt, met muziek, geluiden, stemvariaties en veel expressie.

Op het vlak van **beeldvorming** is dit project een van de stappen in de ontwikkeling van competenties mbt het omgaan met kansarmoede en uitsluiting. Studenten krijgen al wat achtergrondinfo maar gaan vooral door ervaring tijdens de verteldagen hun blik verruimen. Ze verkennen de buurt van de bibliotheek, leren het publiek van de bibliotheek kennen, ontmoeten kleuters en hun leerkrachten uit verschillende Brusselse wijken. Ze leren door deze 'onderdompeling' dat er enorme contrasten zijn in Brussel, dat er zeer kansrijke mensen naast zeer kansarme leven. Ze krijgen handvatten aangeboden om hierover te reflecteren: hoe keek ik naar Brusselse kleuters voor deze stage? En erna? Hoe is mijn blik verruimd?

Kwaliteitsvolle interactie

Relatiebevorderende interactie: welbevinden – empathie - leren van elkaar

Taalontwikkellende interactie: uitdagend taalaanbod - veel spreekkansen - rijke taalfeedback

Denkbevorderende interactie: samen plannen en redeneren - probleemoplossend en flexibel denken - zelfsturing bevorderen - bekwaam maken

Muzisch-creatieve interactie: als grondhouding bij kinderen – verwondering – als insteek om de drie andere bouwstenen uit te werken.

Beeldvorming.

Een brede en open visie op de oorzaken en de mechanismen van sociale ongelijkheid, uitsluiting, maatschappelijke kwetsbaarheid, ...

kennis en inzichten – uitgewerkte kaders en concepten kennen

Geraakt worden:

ervaringen opdoen omtrent (de dagelijkse realiteit van) sociale ongelijkheid en maatschappelijke kwetsbaarheid – 'ondergedompeld worden in' - ontmoeten

Er naar handelen en kwaliteitsvolle zelfreflectie (werktitel):

kritisch reflecteren op hardnekkige percepties, *framing*, vooroordelen, veralgemeningen, impliciete en expliciete culpabilisering – op eigen referentiekaders – aanpakken uitwerken om je handelen om te buigen (in werkvormen zoals video-coaching, in begeleid worden in waarderend taalgebruik, in het leren zien van en ageren op het talent en de capaciteiten van elk kind, ...).